

وَعْدَه

افزایش سهم زنان از مدال های ایران در رقابت های قاره ای و جهانی از حدود ۲۵ درصد به حداقل ۵۰ درصد.

برنامه

تسهیل شرایط فعالیت و حضور بانوان در ورزش قهرمانی؛ افزایش سهم دختران در کاروان های اعزامی؛ توجه ویژه به ورزش بانوان؛ توزیع عادلانه امکانات ورزشی بر اساس آمایش سرزمینی؛ توسعه زیرساخت ها و تکمیل پروژه های ورزشی با هدف افزایش دسترسی مردم به امکانات.

موعد وفا

برای تحقق هدف افزایش سهم زنان از مدال های بین المللی به ۵۰ درصد، موعد مشخصی اعلام نشده است؛ اما در دو سال ابتدایی دولت چهاردهم، میانگین سهم زنان ورزشکار ایران از مدال های بین المللی به عدد ۳۱٫۴ درصد رسیده است.

«ایران» به بهانه مدال آوری زنان ورزشکار ایران در «ناگویا» بررسی می کند

ورزش بانوان؛ از وعده حمایت دولت تا تاریخ سازی در میدان رقابت

گزارش

مهری زنجیر

گروه ورزش

تاریخ ورزش زنان ایران، روایت عبور از محدودیت ها و تبدیل فرصت های محدود به افتخاراتی است که امروز سهمی تعیین کننده در کارنامه ورزش کشور دارند. از اولین حضور سه تیرانداز زن ایرانی در بازی های آسیایی ۱۹۹۰ یکن تا مدال آوری در رشته های متنوع و ورود دختران ورزشکار به عرصه هایی که پیش تر کمتر در دسترس آنان بود، یک واقعیت بیش از گذشته خود را نشان داده است؛ استعداد زنان ایرانی، در صورت برخورداری از فرصت رقابت، امکانات مناسب و حمایت مستمر، می تواند به سرمایه ای ارزشمند برای ورزش ملی تبدیل شود. اکنون این ظرفیت در شرایطی به مرحله تازه ای از بلوغ رسیده است که دولت چهاردهم و وزارت ورزش و جوانان، توسعه ورزش بانوان و افزایش سهم زنان در افتخارات بین المللی را در رده اولویت های خود قرار داده اند.

مسعود پزشکیان در رویکرد اعلامی دولت خود بر ضرورت استفاده از ظرفیت های زنان در عرصه های مختلف تأکید داشته است؛ رویکردی که در حوزه ورزش می تواند به معنای عبور از حمایت های مقطعی و مسعود پزشکیان در رویکرد اعلامی دولت خود بر ضرورت استفاده از ظرفیت های زنان در عرصه های مختلف تأکید داشته است؛ رویکردی که در حوزه ورزش می تواند به معنای عبور از حمایت های مقطعی و توانمندسازی دختران ایرانی باشد. در همین چارچوب، احمد دنیامالی، وزیر ورزش و جوانان، با اشاره به دستاوردهای ورزشکاران زن و ضرورت تقویت جایگاه آنان در رقابت های بین المللی، هدف گذاری روشنی را مطرح کرده است. او در گفت وگویی با معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی دفتر رئیس جمهور، از تکمیل حدود ۳۲۰ پروژه ورزشی، اجرای آمایش سرزمینی برای توزیع عادلانه امکانات، بازسازی بخش قابل توجهی از اماکن ورزشی آسیب دیده در جنگ، توسعه ورزش در مناطق روستایی و کم برخوردار، توجه ویژه به ورزش بانوان و افزایش سهم زنان در کاروان های ورزشی کشور خبر داد و با بیان اینکه حدود یک چهارم مدال های ایران در سطح قاره ای و جهانی به زنان اختصاص دارد، تأکید کرده است: «هدف این است که روزی این سهم مدال آوری در مسابقات بین المللی حداقل به ۵۰ درصد برسد.»

این هدف گذاری، فراتر از یک اظهار نظر آماری، بیانگر ظرفیتی است که تحقق آن به برنامه ریزی بلندمدت، تأمین منابع مالی، توسعه زیرساخت های اختصاصی، برگزاری اردوهای منظم، حمایت از مربیان و فراهم کردن فرصت حضور مستمر زنان در رقابت های معتبر نیاز دارد. گزارش ارائه شده از سوی وزیر ورزش به هیأت دولت در آبان ۱۴۰۴ نیاز کسب ۸۶۸ مدال در همه رده های سنی توسط دختران ورزشکار ایران در دوره فعالیت دولت چهاردهم حکایت داشت که ۳۴۰ مدال آن طلا بود؛ آماري که ابعاد ظرفیت مدال آوری زنان را نشان می دهد.

بررسی کارنامه زنان ایران در ادوار بازی های آسیایی، از همین منظر اهمیت پیدا

می کند؛ روایتی از مسیری که با حضور محدود آغاز شد، با اولین مدال ها جان گرفت و امروز به افتخار آفرینی در رشته های گوناگون رسیده است. اکنون مسأله اصلی، حفظ این روند و تبدیل موفقیت های ورزشی به جریان پایدار است؛ مسیری که در آن، وعده حمایت از ورزش بانوان باید در تخصیص منابع، توسعه امکانات و فراهم کردن فرصت های برابر برای نسل های آینده دختران ورزشکار نمود پیدا کند.

نخستین کام ها؛ از یکن تا هیروشیما

حضور زنان ایران در بازی های آسیایی، پس از سال ها غیبت، سرانجام در بازی های آسیایی ۱۹۹۰ یکن محقق شد. فرنگیس امیری، لیلا واتقی اصل و کبری الله کرم، سه تیرانداز زن ایرانی بودند که به عنوان اولین نمایندگان زن ورزش ایران در این رقابت ها حضور یافتند. حضور آنان با پوشش اسلami در مراسم افتتاحیه، بازتاب گسترده ای در رسانه داشت و به یکی از تصاویر ماندگار آن دوره تبدیل شد.

اگرچه اولین حضور زنان ایران با کسب مدال همراه نبود، اما اهمیت این اتفاق را نباید تنها با نتیجه ورزشی مورد ارزیابی قرار داد. حضور سه تیرانداز زن در بزرگ ترین میدان ورزشی قاره، گامی مهم در مسیر تثبیت مشارکت زنان ایرانی در رقابت های بین المللی بود. این حضور نشان داد که دختران ورزشکار ایران می توانند در کنار مردان، نماینده کشور خود باشند و برای کسب افتخار در میدانی بین المللی تلاش کنند.

چهار سال بعد، در بازی های آسیایی ۱۹۹۴ هیروشیما، حضور زنان ایران در رشته تیراندازی ادامه یافت. از مجموع ۱۶۲ ورزشکار کاروان ایران، پنج زن در رشته تفنگ به رقابت پرداختند. لیلا فریمان، الهام هاشمی و زهرا محروقی در کنار لیلا واتقی پور و کبری الله کرم، ترکیب تیم تیراندازی زنان ایران را تشکیل دادند. تیراندازان ایرانی در بخش انفرادی تفنگ ۱۰ مترو ۵۰ متر درازکش موفق به کسب مدال نشدند، اما تیم ایران در بخش تیمی تفنگ ۵۰ متر درازکش به مقام ششم و در بخش تیمی ۱۰ متر به مقام هفتم رسید. این نتایج، هرچند به کسب مدال منتهی نشد، تجربه ای ارزشمند برای ورزشکارانی بود که

ساغر مرادی تواندوکار ایرانی که در مسابقات ناگویا موفق به کسب کردن مدال طلا شد

در آغاز مسیر حضور مستمر زنان ایران در بازی های آسیایی قرار داشتند.

بوسان؛ طلسم مدال آوری زنان شکسته شد

نقطه عطف بعدی در بازی های آسیایی ۲۰۰۲ بوسان رقم خورد؛ جایی که نسیم حسن پور با کسب مدال نقره تیراندازی ۱۰ متر، اولین مدال زنان ایران در تاریخ حضور در بازی های آسیایی را به دست آورد. این موفقیت حاصل تداوم حضور زنان در رقابت های قاره ای بود و نشان داد که تجربه اندوزی در دوره های پیشین می تواند زمینه ساز دستیابی به نتایج بهتر شود. چهار سال بعد، در بازی های آسیایی ۲۰۰۶ دوحه، دامنه موفقیت های زنان ایران افزایش قابل توجهی داشت. مهروز ساعی در تگواندو و افسانه شیخی و اتوسا پورکاشیان در شطرنج تیمی، سه مدال برنز برای ایران به ارمغان آوردند. افزایش سهم زنان از مدال های کاروان ایران، نشانه ای از گسترش تدریجی حضور آنان در رشته های مختلف و افزایش ظرفیت رقابت پذیری ورزش زنان بود.

این روند، واقعیتی مهم را برای افکار عمومی آشکار کرد که حضور زنان در بازی های آسیایی می تواند فصل جدیدی از موفقیت های زنان ایرانی را در عرصه ورزش رقم بزند.

گوآنزو؛ آغاز دوران مدال آوری

بازی های آسیایی ۲۰۱۰ گوآنزو را می توان یکی از دوره های مهم در تاریخ ورزش زنان ایران دانست. در این رقابت ها، ۸۶ زن از مجموع ۳۲۰ ورزشکار کاروان ایران حضور داشتند؛ حضوری که از نظر تعداد و دستاوردهای ورزشی، گامی روبه جلو محسوب می شد. زنان ایران در گوانگژو ۱۴ مدال به دست آوردند؛ آماري که نشان دهنده افزایش ظرفیت مدال آوری آنان در سطح قاره بود. خدیجه آزادپور، ووشوکار ملی پوش ایران، با کسب مدال طلا به یکی از مهم ترین چهره های این دوره تبدیل شد. الهه احمدی در تیراندازی تفنگ ۱۰ متر بادی و راحله آسمانی و پریسا فرشیدی در تگواندو نیز مدال های نقره ایران را به دست آوردند. در بخش مدال های برنز نیز تیم ملی کبدي

جمله چالش هایی هستند که می توانند عبور از این موانع نیازمند نگاهی حرفه ای به ورزش زنان و پرهیز از ارزیابی عملکرد آنان بر اساس نتایج کوتاه مدت است.

فرصتی برای تثبیت دستاوردها

در شرایطی که ورزش زنان ایران توانایی خود را در رقابت های بین المللی نشان داده است، حمایت دولت چهاردهم و وزارت ورزش و جوانان می تواند زمینه ساز مرحله تازه ای از پیشرفت باشد. آنچه امروز اهمیت دارد، تبدیل موفقیت های پراکنده به برنامه ای منسجم برای توسعه ورزش زنان است؛ برنامه ای که از شناسایی استعدادها آغاز شود و تا حضور در رقابت های جهانی و آسیایی ادامه پیدا کند.

نخستین گام در این مسیر، اختصاص منابع متناسب با نیازهای ورزش زنان است. تیم های ملی زنان برای حضور موفق در بازی های آسیایی به اردوهای منظم، تجهیزات استاندارد، مربیان متخصص، خدمات پزشکی و آمادگی جسمانی و فرصت رقابت با حریفان قدرتمند نیاز دارند. تأمین این امکانات باید بر مبنای برنامه ای روشن و متناسب با ظرفیت هر رشته انجام شود.

این عملکرد، فراتر از یک موفقیت آماری در حوزه مدال آوری در یک رویداد بین المللی بود. گوانگژو نشان داد که سرمایه گذاری در ورزش زنان می تواند در مدت زمانی معقول به نتایج ملموس منجر شود؛ بویژه در رشته هایی که استعدادهای مستعد، مربیان توانمند و برنامه آماده سازی منسجم در کنار یکدیگر قرار می گیرند. از این دوره به بعد، زنان به یکی از بخش های جدایی ناپذیر کاروان ورزشی ایران تبدیل شدند. حضور آنان دیگر تنها به معنای مشارکت در رقابت ها نبود، بلکه نتایجشان در ارزیابی عملکرد کلی کاروان و جایگاه ایران در جدول مدال ها اهمیت بیشتری پیدا کرد.

از حضور نمادین

تا نقش تعیین کننده در کاروان ایران

تحول ورزش زنان ایران را باید در تغییر نگاه به توانمندی های دختران ورزشکار نیز جست و جو کرد. در سال های اول، حضور آنان بیش از هر چیز اهمیتی نمادین و سمبلیک داشت؛ اما به تدریج، کسب مدال و موفقیت های چشمگیر آنها، رقابت با قدرت های آسیایی و تأثیر گذاری بر جایگاه نهایی کاروان به اهدافی جدی تبدیل شد.

در برخی دوره ها، عملکرد زنان توانست بخشی از افت نتایج سایر بخش های کاروان در حوزه مردان را به شکلی معنادار جبران کند. این موضوع نشان داد که توسعه ورزش زنان نه اقدامی پیرامونی، بلکه بخشی از راهبرد موفقیت ورزش ملی است. هرچه تعداد رشته های فعال، ورزشکاران آماده و تیم های برخورداری از پشتیبانی مناسب افزایش یابد، ظرفیت ایران برای رقابت در سطح آسیا نیز بیشتر خواهد شد.

دستیابی به این جایگاه بدون دشواری و تحمل سختی ها و مشقت ها نبوده است. محدودیت امکانات تخصصی، هزینه های آماده سازی، ضرورت حضور در مسابقات تدارکاتی و نیاز به برنامه ریزی بلندمدت، از

در شرایطی که ورزش

زنان ایران

توانایی

خود را در

رقابت های

بین المللی

نشان داده

است،

حمایت

دولت

چهاردهم و

وزارت ورزش

و جوانان

می تواند

زمینه ساز

مرحله تازه ای

از پیشرفت

باشد. توسعه

ورزش زنان،

علاوه بر

دستاوردهای

اجتماعی

و فرهنگی،

اقدامی مهم و

اثراگذار برای

ایجاد نشاط

اجتماعی

در جامعه

و زنان به شمار

می رود

و برنامه آماده سازی مناسب برخوردار باشند، امکان تبدیل توانایی فردی به نتیجه حرفه ای افزایش می یابد. در رشته هایی که فاصله عملکرد ورزشکاران به جزئیات فنی، تجربه رقابتی و آمادگی روانی وابسته است، حتی بهبودهای هدفمند در برنامه تمرینی می تواند بر نتیجه نهایی تأثیر بگذارد.

براین اساس، سرمایه گذاری در ورزش زنان را باید اقدامی برای افزایش ظرفیت مدال آوری ایران دانست. البته میزان بازدهی این سرمایه گذاری در رشته های مختلف یکسان نیست و موفقیت پایدار به شناخت ظرفیت ها، برنامه ریزی تخصصی و استمرار حمایت بستگی دارد. مقایسه عملکرد کشورها نیز باید با توجه به تفاوت امکانات، ساختارهای ورزشی و شرایط رقابتی انجام شود، نه صرفاً بر اساس تعداد مدال ها.

ایران در غرب آسیا از ظرفیت قابل توجهی در ورزش زنان برخوردار است و موفقیت های

به دست آمده می تواند مبنایی برای تقویت این جایگاه باشد. حفظ و ارتقای

این موقعیت، بویژه در شرایطی که برخی کشورها منابع مالی گسترده ای به ورزش

اختصاص می دهند و از ورزشکاران جذب شده از کشورهای دیگر نیز بهره

می گیرند، مستلزم توجه به استعدادهای داخلی، برنامه ریزی علمی و پشتیبانی

مستمر است.

از مدال های امروز تا افتخار آفرینی فردا

تاریخ حضور زنان ایران در بازی های آسیایی، روایتی از حرکت تدریجی به سوی موفقیت است؛ از سه تیرانداز حاضر در یکن ۱۹۹۰ که بدون مدال به خانه بازگشتند تا نسل هایی که در دوره های بعدی توانستند

روی سکو بروند و سهم خود را در افتخارات ورزش ایران افزایش دهند. این مسیر نشان می دهد که پیشرفت زنان ورزشکار حاصل اتفاقی ناگهانی نیست، بلکه به فرصت، تجربه، آموزش و حمایت پیوسته وابسته است.

عملکرد زنان ایران در بازی های آسیایی ناگویا ۲۰۲۶ نیز، بر اساس آمار ارائه شده،

با کسب سه مدال طلا، شش نقره و پنج برنز و مجموع ۱۴ مدال، بار دیگر

ظرفیت آنان را برای اثباتیگر نشان داده است. کاروان کشور برچسته می کند. سهم سه

مدال طلا از مجموع ۱۹ طلای کاروان، اهمیت این دستاورد را دوچندان می کند

و نشان می دهد که زنان می توانند نقشی تعیین کننده در موفقیت های ورزشی ایران

داشته باشند.

اکنون زمان آن رسیده است که

این دستاوردها به مبنایی برای تصمیم گیری های جدی تر تبدیل شوند.

زنان ورزشکار ایران بارها نشان داده اند که توانایی رقابت و افتخار آفرینی در سطح

آسیا را دارند. آنچه برای آینده اهمیت دارد، فراهم کردن شرایطی است که این توانایی

به طور مستمر مجال بروز پیدا کند. اگر

می توان انتظار داشت که مدال های امروز

مقدمه دستاوردهای بزرگ تر فردا باشند؛

دستاوردهایی که نه تنها جایگاه ایران را در ورزش آسیا تقویت می کنند، بلکه

در ورزش آسیا تقویت می کنند، بلکه

تازه ای پیش روی نسل های آینده دختران ورزشکار کشور قرار می دهد.

اولین هادر سرزمین آفتاب

ورزش زنان ایران در بازی های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا دیگر گم تجربه نبود، اما این بار هم شکستی هایی برای همگان داشت. اتفاقاتی که برای اولین بار به نام خود ثبت کرد؛ از اولین حضور دختران بوکسور و کاتای تیمی تا اولین مدال های دوومیدانی و وزنه برداری و رینگ و حتی اولین برد تنیسورهای دختر ایران در سرزمین آفتاب.

سارینا نقش، اولین بوکسور زن ایرانی بود که مبارزه روی رینگ بازی های آسیایی را تجربه کرد. هرچند او از مرحله یک هشتم نهایی بالاتر نرفت، تلاشش نوید روزهای خوبی را برای بوکس زنان ایران داد. پامیدا خوش خبر هم دومین بوکسور ایرانی بود، اما حذف او در همان دور مقدماتی اجازه نداد حرفه ای خوش بوکس زنان ادامه پیدا کند.

دختران کاراته ایران برای اولین بار در کاتای تیمی روی تاتامی بازی های آسیایی هنرهای ماندگار را تجربه کردند. حاصل نمایش فاطمه صادقی، سیده امینی و زینب حسینی، مدال نقره بود.

درخشش در رینگ، رشته ای که دختران ایران سابقه مدال آوری در بازی های آسیایی را دارند، این بار به رنگ طلا بود. فاطمه مجلل در تک نفره سنگین وزن و کیمیا زارعی

و زینب نوروزی در دوفره، دو مدال طلا برای ایران گرفتند. این دو طلای ارزشمند نشان

داد که رویینگ همچنان در مدال آوری بازی ها

پیشاز است.

دختران وزنه بردار هم با مدال برنز ریحانه

کریمی در دسته ۷۷ کیلوگرم به جمع

اولین های تاریخ ورزش ایران اضافه شدند.

مهسا بهشتی هم پس از ریحانه، دومین

مدال برنز تاریخ وزنه برداری زنان ایران را در

دسته ۸۶ کیلوگرم گرفت تا در هموار کردن

مسیر تازه افتخار آفرینی وزنه برداری زنان

ایران سهم داشته باشد.

دوومیدانی هم از قافله مدال آوران تاریخی

ورزش ایران در ناگویا عقب نماند. دوومیدانی

ایران پیش از این مدال برنز پرتاب وزنه لیلا

رجبی را در کارنامه داشت. اما این بار زهرا

زارعی، دختر دهنده کرمانی، افتخار آفرینی

شد و با کسب مدال نقره ماده ۴۰ متر نام

خود را در تاریخ این رشته ثبت کرد. اتفاق

مهم دیگر دوومیدانی، حضور تیم ایران در

ماده ۴ در ۱۰ متر مختلط بود. هرچند تیم

ایران به دلیل ناهماهنگی به خط پایان

نرسید، حضور این تیم در رقابت ها اتفاق

قابل توجهی بود.

ژئمناسستیک زنان هم برای اولین بار پس از

انقلاب در بازی های آسیایی نماینده داشت

و به ناگویا رفت. هنگامه هادیانی، اولین

ژئمناسست زن ایران پس از انقلاب بود که

روی صحنه رفت و در ژئمناسستیک هنری به

مقام سیزدهم رسید. فاطمه توسلی و یلدا

حسن شوکتی هم در ترامپولین مسابقه

دادند. توسلی با صعود به فینال در جایگاه

پنجم ایستاد، اما شوکتی به دلیل مصدومیت

در رده نقره قرار گرفت. شکات الزهرا صفی و

ماندگار فرامی، دو تنیسور دختر ایرانی بودند

که در اولین حضور خود در بازی های آسیایی

طعم پیروزی را چشیدند، اما به دور بعدی راه

پیدا نکردند.

از سه تیرانداز در یکن تا ۱۴ مدال در ناگویا

مسیر تاریخی زنان ایران در بازی های آسیایی

